

**GEBIEDSONTWIKKELING
OOSTELIJKE
LANGSTRAAT**

Bestuursovereenkomst GOL 26 september 2013

**Provincie Noord-Brabant
Gemeente Heusden
Gemeente Waalwijk
Gemeente 's-Hertogenbosch
Waterschap Aa en Maas**

Samen, Slimmer, Beter werken aan de Oostelijke Langstraat

Inhoudsopgave

1. Begripsbepalingen	4
2. Instemming Provinciale Staten, gemeenteraden en Algemeen Bestuur	5
3. Scope GOL.....	5
4. Organisatie	5
5. Rollen partijen (taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden)	6
6. Publiekrechtelijke besluiten	7
7. Raming en budget GOL.....	8
8. Bijdragen Rijk en Staatsbosbeheer	9
9. Fasering GOL.....	9
10. Risico's en kansen	9
11. Inning OZB.....	10
12. Financiering	10
13. Inflatiecorrectie en indexering.....	10
14. Beheer en onderhoud.....	10
15. BTW.....	11
16. Privaatrechtelijke zaken.....	11
17. Communicatie.....	12
18. Toetreding partijen	12
19. Voortdurende overeenkomst	13
20. Wijziging, opzegging en geschillen	13
21. Geschillenbeslechting	13
22. Afdwingbaarheid	13
23. Hiërarchie	13
24. Voorbehoud	14

Bijlagen:

1. A. Projectenoverzicht met raming en fasering
B. Projectfiches
2. Organisationschema
3. Brief belastingdienst inzake BTW-afdracht
4. Risico- en kansenregister
5. Toelichting op bijdragentabel
6. Motie Tweede Kamer

Ondergetekenden,

De provincie Noord-Brabant, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer de Y.C.M.G. de Boer, gedeputeerde, handelende ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 24 september 2013, verder te noemen: 'de Provincie',

De gemeente Heusden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer M.G.M. van der Poel, wethouder, handelende ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 17 september 2013, verder genoemd 'de gemeente Heusden',

De gemeente Waalwijk, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. van Groos, wethouder, handelende ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 17 september 2013, verder genoemd 'de gemeente Waalwijk',

De gemeente 's-Hertogenbosch, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H.C. van Olden, wethouder, handelende ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 17 september 2013, verder genoemd 'de gemeente 's-Hertogenbosch',

Het waterschap Aa en Maas, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P.M.J. van Dijk, lid van het Dagelijks Bestuur van Waterschap Aa en Maas, verder genoemd 'het waterschap'.

Hierna gezamenlijk genoemd: 'partijen'

Preambule:

- sinds 18 september 2009 zijn twintig partijen constructief aan de slag om te komen tot een duurzame, integrale, structurele gebiedsontwikkeling aan en rondom de A59 tussen de gemeenten 's-Hertogenbosch en Waalwijk;
- waarbij aan de hand van de zogenaamde 'Mutual Gains' methode tot een inrichtingsambitie is gekomen;
- waarna de twintig partijen op 29 september 2010 de intentieovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' hebben ondertekend;
- waarna de twintig partijen op 12 december 2012 de samenwerkingsovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' hebben ondertekend;
- waarbij in de samenwerkingsovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' de intentie is uitgesproken om een maximale inspanning te leveren om de benodigde financiën op orde te krijgen;
- nu (voor een aanzienlijk deel) overeenstemming is bereikt over de financiële middelen acht een deel van de partijen (de partijen die financiële middelen ter beschikking stellen) het wenselijk en noodzakelijk om afspraken voor de planuitwerkings- en realisatiefase te formaliseren.

Overwegende dat:

- de Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat aangeduid zal worden als Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL);
- de GOL de projecten bestrijkt zoals opgenomen in het projectenoverzicht in bijlage 1A en die zijn gelegen in het gebied tussen 's-Hertogenbosch en Waalwijk met als centrale as de A59;

- de GOL een integrale gebiedsopgave is waarin twintig partijen samenwerken om de gebiedsambities in de periode van 2015 tot en met 2020 te realiseren;
- de uitvoering van de GOL het beter wonen, werken en recreëren bevordert en het verdienvermogen van de regio versterkt;
- de aanleiding voor de gebiedsopgave de volgende is:
 - doorstroming verbeteren in de ochtend- en avondspits op de A59 tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch;
 - verbeteren veiligheid door aanpassen van onvolledige en onveilige aansluitingen (op- en afritten) op de A59 die leiden tot ongevallen;
 - bereikbaarheid verbeteren van (bestaande en nieuwe woonwijken) en bedrijventerreinen;
 - kansen die zich voordoen om 2 robuuste ecologische verbindingzones te realiseren (Loonse en Drunense Duinen - Maas en Moerputten/Vlijmens Ven - Engelermeer/Sompen en Zooislagen);
 - kans die zich voordoet om waterberging (HoWaBo) te combineren met ecologische verbindingzone (Moerputten - Vlijmens Ven);
- diverse ruimtelijke opgaven op en aan de A59 tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch integraal worden opgepakt:
 - 4 van de 9 aansluitingen op de A59 verdwijnen;
 - verbetering van de parallelstructuur die ervoor zorgt dat het regionaal verkeer zich niet meer via de A59 verplaatst waardoor, voor zover nu overzien kan worden, 2x2 rijstroken voor de toekomst voldoende blijven;
 - mogelijk maken van 2 forse ecologische verbindingen in noord-zuidrichting die gecombineerd worden met waterberging bij Vlijmen-Oost;
 - zorgen voor toegankelijke agrarische percelen in combinatie met landbouwverkeer en verkeersveiligheid;
 - mogelijk maken van utilitaire fietsverbinding in oost-westrichting;
 - zorgen voor duurzame en robuuste ontsluiting van woonwijken en bedrijventerreinen;
- partijen die financiële middelen ter beschikking stellen het noodzakelijk achten financiële en strategische afspraken te maken ten behoeve van de planuitwerkings- en realisatiefase met bijbehorende adequate taak-, risico- en kansenverdeling;
- de afspraken tevens betrekking hebben op het beheer en de verantwoording van de financiële middelen;
- de afspraken deugdelijk en toekomstbestendig dienen te zijn;
- deze overeenkomst aangaan wordt met inachtneming van de gemaakte afspraken met de 20 partijen in bovengenoemde intentieovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst;
- de colleges van Gedeputeerde Staten van de Provincie en de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Heusden, Waalwijk en 's-Hertogenbosch en het Dagelijks Bestuur van het waterschap Aa en Maas de afspraken in deze overeenkomst hebben bekrachtigd, onder voorbehoud van instemming door Provinciale Staten, de gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van het waterschap;
- Provinciale Staten van Noord-Brabant, de gemeenteraden van Heusden, Waalwijk en 's-Hertogenbosch en het Algemeen Bestuur van het waterschap Aa en Maas uiterlijk in december 2013 hierover zullen besluiten.

Komen overeen:

Voor het (thans) ter beschikking gestelde budget gezamenlijk over te gaan tot de planuitwerking en realisering van de in de onderhavige overeenkomst aangewezen projecten uit de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat conform het hierna bepaalde:

1. Begripsbepalingen

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat: de projecten zoals opgenomen in bijlage 1A. Deze projecten zijn verdeeld over twee fasen zoals aangeduid in deze bijlage.
- Samenwerkingsovereenkomst GOL: de samenwerkingsovereenkomst ‘Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat’ door 20 partijen ondertekend op 12 december 2012.
- Planuitwerkingsfase: fase waarin een planstudie gedaan wordt, te weten de benodigde onderzoeken en overige activiteiten en de daaruit voortvloeiende publiek- en privaatrechtelijke besluiten zoals op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening (bestemmingsplan dan wel provinciaal inpassingsplan) en de overige benodigde besluitvorming. Dit op een zodanige wijze dat tot realisatie van (projecten uit) de GOL kan worden overgegaan, inclusief aankoop benodigde gronden, inclusief opstellen ruimtelijk kwaliteitsplan, Voorontwerp (VO), Voorontwerp+ (VO+) voor de realisatiefase.
- Realisatiefase: fase waarin programma van eisen wordt opgesteld, contracten worden voorbereid, de werken worden aanbesteed en de uitvoering en oplevering van de werken plaatsvindt aan de Provincie en beheerder.
- Beheer en onderhoudsfase: fase waarin projecten GOL gerealiseerd zijn en projecten in regulier beheer en onderhoud zijn.
- Businesscase: dit is de fase voorafgaand aan de totstandkoming van deze bestuursovereenkomst GOL, waarin de ambities en het beschikbare geld met elkaar in evenwicht zijn gebracht.
- Raming: de kostenraming zoals opgenomen in bijlage 1A.
- Projectenoverzicht: het overzicht opgenomen in bijlage 1A waarin alle projecten binnen de GOL zijn opgenomen en gedemarkeerd.
- Stuurgroep: bestuurlijke vertegenwoordiging van partijen en Rijkswaterstaat als adviserende partij.
- Ambtelijke Begeleidingsgroep: ambtelijke vertegenwoordiging van partijen.
- Adviesgroep: vertegenwoordiging van de 20 partijen die de samenwerkingsovereenkomst ondertekend hebben.
- Opdrachtgever: de Stuurgroep GOL.
- Opdrachtnemer: de Provincie.
- Gedelegeerd opdrachtnemer: de gemeente Heusden.
- Initiële inbreng: de financiële bijdrage die partijen inbrengen.
- Voorontwerp (VO): de uitwerking van het principeplan waarin aangegeven de kruispuntvorm, de berekende assen en het principedwarsprofiel, rekening houdend met de onderscheiden disciplines en knelpunten.
- Voorontwerp+ (VO+): de nadere uitwerking van het VO (inclusief horizontaal en verticaal alignment) gericht op het verkrijgen van inzicht in het benodigde ruimtebeslag voor de totaaloplossing ten behoeve van ruimtelijke procedures en grondverwerving.
- Projectfiches: geografische ondergrond met tracékeuzen waarbinnen nadere detaillering kan plaats vinden en die zijn opgenomen in bijlage 1B.

2. Instemming Provinciale Staten, gemeenteraden en Algemeen Bestuur

- 2.1. De afspraken in deze overeenkomst zullen niet eerder juridisch bindend zijn dan nadat Provinciale Staten (PS), de gemeenteraden van Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch en het Algemeen Bestuur van het waterschap hiermee hebben ingestemd.
- 2.2. Partijen zullen er alles aan doen om deze overeenkomst uiterlijk in december 2013 ter instemming voor te leggen aan PS, de gemeenteraden dan wel het Algemeen Bestuur van het waterschap.

3. Scope GOL

- 3.1. Partijen houden als scope van de GOL aan de projecten met bijbehorende fasering zoals opgenomen in het projectenoverzicht in bijlage 1A en nader uitgewerkt in artikel 9.
- 3.2. De projecten genoemd in bijlage 1A onder 'fase 1' vormen de basis voor het budget dat in artikel 7 is opgenomen.

4. Organisatie

- 4.1. De samenwerking en aansturing van de GOL is georganiseerd in de vorm van een Adviesgroep, Stuurgroep (SG) en Ambtelijke Begeleidingsgroep (ABG).
- 4.2. De Adviesgroep heeft als taak te bezien of de uitvoering van deze overeenkomst geschiedt in de geest van de samenwerkingsovereenkomst. Indien het door gewijzigde omstandigheden niet mogelijk is om de afspraken die gemaakt zijn met de Adviesgroep conform deze overeenkomst uit te voeren, wordt de Adviesgroep voorafgaand aan de besluitvorming om advies gevraagd.
- 4.3. De SG heeft onder meer de volgende taken:
 - uitvoering geven aan de GOL binnen het kader van deze overeenkomst;
 - opdrachtgever zijn van de opdrachtnemer zoals verwoord in artikel 5 lid 3, en nader uitgewerkt in artikel 5 lid 6;
 - nemen van besluiten over producten en de begroting;
 - toezien dat opdrachtnemer bij aanbestedingen de ramingen van de aanbestede onderdelen niet overschrijdt;
 - doen van voorstellen aan de deelnemende partijen wanneer bij aanbesteding sprake is van overschrijding van de ramingen en/of er gereede kans is op andere risico's, zoals meerwerk, zodanig dat sprake is van overschrijding van het budget zoals opgenomen in artikel 7 lid 2;
 - besluiten over toetreding van andere partijen.

De voorzitter van de SG wordt geleverd door de Provincie. Deelnemende partijen zijn de gemeenten Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch, waterschap Aa en Maas en Rijkswaterstaat (adviserende rol).

- 4.4. De ABG heeft de volgende taken:
 - het voorbereiden en begeleiden van overleggen van de SG en Adviesgroep en voorzien van advies;
 - terugkoppelen en inbreng leveren van expertise vanuit de eigen organisatie.

De voorzitter van de ABG wordt geleverd door de Provincie. Deelnemende partijen zijn ambtelijk vertegenwoordigers van de gemeenten Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch, waterschap Aa en Maas en Rijkswaterstaat (adviserende rol).

5. Rollen partijen (taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden)

- 5.1. Partijen zullen, ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft, maximaal participeren aan de planuitwerking en realisatie van de GOL door proactief en resultaatgericht de in dit artikel weergegeven taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op te pakken ten behoeve van de uitvoering van deze overeenkomst.
- 5.2. Deelname aan deze overeenkomst doet geen afbreuk aan de rol van partijen als bevoegd gezag in het kader van hun wettelijke taken, die zij maximaal zullen inzetten ten behoeve van de uitvoering van deze overeenkomst.
- 5.3. De SG treedt op als opdrachtgever. Opdrachtnemer van de SG is de Provincie.
- 5.4. De SG neemt de besluiten over de planuitwerkings- en realisatiefase van de GOL, voor zover haar de bevoegdheden zijn gegeven in deze overeenkomst.
- 5.5. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn visueel beschreven in het organisatieschema in bijlage 2.
- 5.6. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van partijen zijn als volgt:
 - Provincie Noord-Brabant:
 - het voorzitten van en voorbereiden van en deelnemen aan de SG, de ABG en de Adviesgroep;
 - optreden als opdrachtnemer voor de planuitwerkings- en realisatiefase van de GOL;
 - optreden als opdrachtgever voor de gemeente Heusden voor de projecten het Ei van Drunen en de randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer;
 - het dagelijkse coördineren en sturen van de GOL;
 - het voeren van projectmanagement GOL: aansturing en coördinatie GOL totaal;
 - het voeren van de projectbeheersing GOL: kwaliteits-, risico- en kostenbeheersing en planning GOL;
 - het optreden als regisseur en integraal projectmanager GOL (projectmanagement, omgevingsmanagement, technisch management, contractmanagement en projectbeheersing);
 - het organiseren van de aanbestedingen voor de planuitwerkingsfase en realisatiefase en het selecteren van een passende aanbestedingsstrategie hiervoor;
 - bewaker van kwaliteit van alle producten en procedures ten dienste van de GOL inclusief publiekrechtelijke procedures;
 - het voeren van het omgevingsmanagement van het GOL totaal, inclusief (coördinatie van) grondverwerving, communicatie;
 - het bevorderen van besluitvorming door het bevoegde gezag;
 - het deelnemen aan de verschillende projectgroepen die er zijn voor de afzonderlijke projecten;
 - het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.
 - Gemeente Heusden:
 - het deelnemen aan de SG en de ABG;
 - het optreden als gedelegeerd opdrachtnemer van de provincie voor de planuitwerkingsfase (voor het opstellen van het bestemmingsplan met bijbehorende MER, de grondverwerving en ontwerp) van de randweg Vlijmen-Oost en de aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer, het organiseren van de benodigde

- o aanbestedingen in verband met het opstellen van het bestemmingsplan, het selecteren van een passende aanbestedingsstrategie en de communicatie;
 - o het optreden als gedelegeerd opdrachtnemer van de Provincie voor de planuitwerkings- en realisatiefase van het Ei van Drunen en het organiseren van de benodigde aanbestedingen voor de planuitwerkings- en realisatiefase met bijbehorende passende aanbestedingsstrategie;
 - o het afleggen van verantwoording aan de Provincie voor de bovenstaande projecten waarvan zij als gedelegeerd opdrachtnemer optreedt;
 - o het deelnemen aan de projectgroep Baardwijkse Overlaat, verlenging brug Drongelens kanaal en Ecotunnel Vlijmen-Oost;
 - o het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.
 - Gemeente Waalwijk:
 - o het deelnemen aan de SG en de ABG;
 - o het deelnemen aan de projectgroep Baardwijkse Overlaat en verlenging brug Drongelens kanaal;
 - o het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.
 - Gemeente 's-Hertogenbosch:
 - o het deelnemen aan de SG en de ABG;
 - o het deelnemen aan de projectgroep Ecotunnel Vlijmen-Oost, planuitwerkingsfase randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer (bestemmingsplan met bijbehorende MER);
 - o mede bevoegd gezag voor het bestemmingsplan randweg Vlijmen-Oost en de aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade;
 - o het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.
 - Waterschap Aa en Maas:
 - o het deelnemen aan de SG en de ABG;
 - o het deelnemen aan de projectgroep Ecotunnel Vlijmen-Oost, planuitwerkingsfase randweg Vlijmen-Oost en de aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer en Baardwijkse Overlaat;
 - o het uitoefenen van de wettelijke taak als bevoegd gezag.
- 5.7. De Provincie als opdrachtnemer voor de planuitwerking en realisatie van de GOL:
- zal een projectplan opstellen. Het projectplan omvat in ieder geval: omschrijving projectresultaat, integrale planning, organisatiestructuur met rolverdeling partijen, raming, risico-, kansen- en communicatieparagraaf.
 - draagt zorg voor een adequate projectbeheersing, inclusief het daarbij behorende risicomanagement en draagt zorg voor de kwaliteitsborging van de in het kader van deze overeenkomst op te leveren producten;
 - rapporteert 3 maandelijks schriftelijk aan de SG over de voortgang van het project.
- 5.8. Partijen stellen voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar ter uitvoering van deze overeenkomst. Er vindt hiertoe tussen partijen geen onderlinge verrekening van ambtelijke uren plaats.

6. Publiekrechtelijke besluiten

- 6.1. Het volgende bevoegde gezag is in ieder geval verantwoordelijk voor de volgende besluiten en bijbehorende procedures:
- Publiekrechtelijke procedures (waaronder provinciaal inpassingsplan (PIP) Baardwijkse Overlaat en omgeving: de Provincie;

- Bestemmingsplan (inclusief MER) randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer: gemeente Heusden en gemeente 's-Hertogenbosch;
 - Omgevingsvergunning tot afwijken bestemmingsplan overige projecten (bijv. Nieuwkuijk): de Provincie;
 - Publiekrechtelijke procedures Ei van Drunen: gemeente Heusden.
- 6.2. De SG kan vanwege het ruimtelijke belang in gezamenlijk overleg besluiten een andere publiekrechtelijke procedure voor te stellen dan wel een ander bevoegd gezag voor te stellen om de publiekrechtelijke procedure te doorlopen dan die genoemd is in lid 1.

7. Raming en budget GOL

- 7.1. Partijen komen overeen dat de projecten zoals opgenomen in bijlage 1A de projecten vormen van de GOL. In bijlage 1A is de raming voor de producten opgenomen met bijbehorende fasering.
- 7.2. Partijen stellen de volgende bedragen beschikbaar voor de realisering van de GOL, met inachtneming van de fasering in artikel 9. In bijlage 5 worden deze bedragen nader toegelicht.

Partij	Bedrag	Voorwaarden/opmerkingen
Provincie Noord-Brabant	€ 25,0 mln.	Sluitende business case GOL.
Gemeente Heusden	€ 19,7 mln.	Waarvan € 4,0 mln. (netto contante waarde 2013) afkomstig van bedrijfsleven middels vrijwillige OZB-verhoging: 50 x € 112.000
Gemeente Waalwijk	€ 18,4 mln.	Waarvan € 6,6 mln. (netto contante waarde 2013) afkomstig van bedrijfsleven middels vrijwillige OZB-verhoging. 50 x € 188.000
Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 0,4 mln.	T.b.v. Ecotunnel Vlijmen-Oost.
Waterschap Aa en Maas	€ 3,5 mln. + € 0,6 mln.	T.b.v. Ecotunnel Vlijmen-Oost en compartimenteringskade onder randweg Vlijmen-Oost.
Ministerie van IenM	€ 8,8 mln.	Ministerie participeert niet als contractspartij in het kader van de GOL maar stelt reeds voorziene bedragen t.b.v. objecten gelegen op of aan de GOL ter beschikking in het kader van 'werk met werk'/maximale effectiviteit.
Totale budget GOL	€ 76,4 mln.	

- 7.3. De gemeenten Waalwijk en Heusden kunnen elk voor een bedrag van maximaal € 1,0 miljoen, in de vorm van een 'rood-voor-groen'-bijdrage, 'groene' compensatie realiseren in de GOL. Dit door ecologische en landschappelijke inrichting van gronden in de GOL als compensatie aan te kunnen merken van groen dat zij in de toekomst bij aan te leggen wegen, woningen en bedrijfspanden dienen te realiseren.

8. Bijdragen Rijk en Staatsbosbeheer

- 8.1. Het Rijk is geen partij bij deze overeenkomst maar stelt de bedragen beschikbaar zoals opgenomen in artikel 7 lid 2 en nader uitgewerkt in lid 2 van dit artikel.
- 8.2. Het Rijk draagt bij aan de uitvoering van:
 - de Ecotunnel Vlijmen-Oost: maximaal € 4,6 miljoen inclusief BTW;
 - het Ei van Drunen: € 4,2 miljoen inclusief BTW.Voor de realisatie van deze projecten worden aparte uitvoeringsovereenkomsten gesloten.
- 8.3. Staatsbosbeheer draagt bij aan de uitvoering van de klimaatbuffer. Dit project is reeds uitgevoerd en separaat gefinancierd en is om die reden niet in deze overeenkomst opgenomen.

9. Fasering GOL

- 9.1. Binnen de GOL worden de fase 1 en 2 onderscheiden zoals opgenomen in het projectenoverzicht in bijlage 1A en 1B en in lid 2 en 3 van dit artikel nader uitgewerkt. De raming is gebaseerd op het prijspeil van september 2013.
- 9.2. Fase 1: deze fase bevat de projecten die met fase 1 zijn aangeduid in bijlage 1A. Het budget voor deze projecten omvat resultaatsverplichtingen voor de planuitwerkingsfase (voorbereiden en nemen van publiekrechtelijke besluiten) en realisatiefase voor een beschikbaar bedrag van in totaal € 76,4 mln. Het beschikbare budget komt (inclusief ramingsonzekerheden) overeen met de raming van de projecten in fase 1.
- 9.3. Fase 2: deze fase bevat de projecten die met fase 2 zijn aangeduid in bijlage 1A. De planuitwerkingsfase van deze projecten geschiedt tegelijkertijd met en ten laste van het budget van fase 1 met uitzondering van de aankoop van gronden. Van de projecten van fase 2 wordt een Voorontwerp (VO) gemaakt. Voor de realisatiefase van projecten uit deze fase en de aankoop van bijbehorende gronden is nog geen budget beschikbaar. De SG heeft een inspanningsverplichting om op een zo kort mogelijke termijn te zoeken naar budget.
- 9.4. Partijen treden, in onderlinge afstemming, op basis van de in bijlage 6 bijgevoegde Tweede Kamer-motie in contact met het Rijk, met het oog op een gezamenlijk partnerschap.
- 9.5. De SG zal zowel na afloop van fase 1 als van fase 2 de balans opmaken en daarbij integraal afwegen of er nog middelen zijn en hoe de middelen in te zetten in een volgende fase en/of resterende middelen onderling naar rato terug te laten vloeien, voor zover binnen deze overeenkomst geen andere afspraken zijn gemaakt.

10. Risico's en kansen

- 10.1. De risico's en kansen in de GOL zoals opgenomen in de risico- en kansenlijst in bijlage 4 worden naar rato tussen de Provincie en de gemeenten Heusden en Waalwijk verdeeld, tenzij de SG van mening is dat dit evident onredelijk is. Dit geldt ook voor de overige mogelijke risico's en kansen (zoals schadeclaims en verzoeken tot vergoeding van schade als gevolg van rechtmatige overheidsdaad, nadeelcompensatie, planschade, meer- en minderwerk, aanbestedingsvoor- en nadelen) die niet zijn opgenomen in de risico- en kansenlijst in bijlage 4. Na aanbesteding van de werkzaamheden van een project wordt bepaald of er sprake is van een over- of een onderschrijding van het projectbudget. Bij onderschrijding van het projectbudget zal het resterende budget ingezet worden voor andere projecten uit dezelfde fase of indien het budget van deze projecten reeds toereikend is zal het resterende budget worden ingezet voor projecten uit fase 2. Prioritair deelproject in fase 2 is A20 'Aansluiting Nieuwkuijk', dat als eerste voor realisatie in aanmerking

komt. Bij verdere prioritering zal de SG, gehoord de Adviesgroep, nadrukkelijk groen- en fietsvoorzieningen trachten te realiseren.

- 10.2. Als bij de aanbesteding voor de planuitwerkings- en voor de realisatiefase de ramingen van de aanbestede onderdelen worden overschreden en/of er gereede kans is op andere risico's, zoals meerwerk, zodanig dat sprake is van overschrijding van het budget zoals opgenomen in artikel 7, wordt niet tot gunning overgegaan, dan nadat de SG partijen gevraagd heeft toereikende aanvullende middelen beschikbaar te stellen
- 10.3. Het in artikel 10 lid 2 bepaalde geldt niet voor de deelprojecten 'Ei van Drunen', 'Verlenging brug Drongelens Kanaal' en 'Ecotunnel Vlijmen-Oost (inclusief compartimenteringskade in Gemeint)'. Dit zijn autonome deelprojecten die in elk geval zullen worden aanbesteed of al aanbesteed zijn. Ten aanzien van de Ecotunnel Vlijmen-Oost geldt dat, indien de andere projecten uit de GOL niet worden aanbesteed, de SG in plaats van een ecotunnel als terugvaloptie kan kiezen voor een 'ecoduct met sifon'. Indien tot dit laatste wordt besloten komt de bijdrage van de gemeente 's-Hertogenbosch te vervallen. Voor het deelproject 'Verlenging brug Drongelens Kanaal' geldt dat indien de andere projecten uit de GOL niet worden aanbesteed de Provincie, de gemeente Heusden en de gemeente Waalwijk ieder een derde van de kosten zullen dragen. Voor het deelproject 'Ei van Drunen' zullen in dit geval de kosten voor rekening van de gemeente Heusden komen. De reeds uitgekeerde bijdrage van het Rijk voor dit deelproject vervalt in dit geval aan de gemeente Heusden.
- 10.4. De SG kan in het belang van de GOL, gehoord de Adviesgroep, binnen de afspraken gemaakt in deze overeenkomst anders besluiten.

11. Inning OZB

- 11.1. De gemeenten Heusden en Waalwijk innen de bijdragen van het bedrijfsleven via een verhoging van de OZB bedrijven.
- 11.2. De Provincie verstrekt de gemeente Heusden en de gemeente Waalwijk desgewenst een lening met een looptijd van 50 jaar tegen een rentepercentage van 3,4%.

12. Financiering

- 12.1. Partijen stellen uiterlijk per 1 januari 2014 gezamenlijk een bedrag van € 8,0 miljoen beschikbaar. De verdeling van dit budget is nader uitgewerkt in bijlage 5. Dit budget is bedoeld voor de financiering van de planuitwerkingsfase van zowel fase 1 als fase 2 en voor anticiperende grondaankopen voor projecten uit fase 1. Het verwerven van gronden gebeurt onder de voorwaarden van artikel 16.
- 12.2. De door partijen reeds gemaakte kosten voor de projecten, zoals aangegeven in bijlage 1A, zullen worden verrekend bij het beschikbaar stellen van de middelen voor de realisatiefase.

13. Inflatiecorrectie en indexering

Op de bijdragen van de betrokken partijen is geen inflatiecorrectie en indexering voorzien.

14. Beheer en onderhoud

- 14.1. Uitgangspunt is dat het beheer en onderhoud van de te realiseren projecten, voor zover deze redelijkerwijs niet over worden gedragen aan het Rijk, berust bij de gemeente op wiens gronden de projecten worden gerealiseerd.
- 14.2. Partijen kunnen ten aanzien van beheer en onderhoud, onder andere voor natte ecologische verbindingzones, nadere afspraken maken.

- 14.3. Tijdelijk beheer en onderhoud berust bij de partij die het object of perceel heeft verworven.

15. BTW

- 15.1. De Provincie treedt op als opdrachtgever van de GOL en kan in die hoedanigheid BTW-facturen aan gemeenten sturen voor deelprojecten waarvan de gemeenten eigenaar of eindgebruiker wordt. Op grond hiervan kunnen de gemeenten vervolgens hun BTW verrekenen via het BTW-compensatiefonds.
- 15.2. Voor de inrichting van ecologische en landschappelijke deelprojecten geldt dat de Provincie opdracht geeft in het kader van haar wettelijke taken en primaire beleidsdoelstellingen zoals beschreven in de hiervoor geldende wettelijke basis, in casu de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de Provincie. Op grond hiervan kan de Provincie voor de betreffende deelprojecten BTW verrekenen via het BTW-compensatiefonds.
- 15.3. In bijlage 1A is voor elk onderdeel opgenomen welke partner(s) eindgebruiker zijn van de afzonderlijke projecten

16. Privaatrechtelijke zaken

- 16.1. De Provincie treedt op als grondverwerver voor alle deelprojecten, met uitzondering van de gronden die zijn opgenomen in het bestemmingsplan randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer. In overleg met de gemeenten en het waterschap en na besluitvorming in de SG kunnen ook de overige partijen als grondverwerver optreden. De gemeente Heusden treedt op als gedelegeerd opdrachtnemer voor de grondverwerving voor het bestemmingsplan randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West.
- 16.2. Verwerving van gronden vindt uitsluitend plaats voor gronden benodigd voor projecten ten behoeve van fase 1.
- 16.3. Aankopen van gronden zal alleen dan worden gedaan indien realisering van een project genoemd in deze overeenkomst zonder aankoop van grond en/of gronden niet mogelijk is.
- 16.4. Partijen spannen zich maximaal in om de grondverwerving minnelijk tot stand te laten komen. Mocht minnelijke verwerving niet mogelijk zijn, dan zullen de wettelijk bevoegde gezagen voor onteigening alles wat nodig is inzetten, inclusief het onteigeningsinstrument, om over te gaan tot wettelijke onteigening. Het wettelijk bevoegde gezag zal hiertoe op basis van titel II of IV een verzoek doen aan de Kroon. De partij die bevoegd gezag is in het kader van de planuitwerking, zal overgaan tot onteigening als dit nodig is.
- 16.5. Te maken grondkosten benodigd voor realisatie van fase 1 van de GOL komen ten laste van de GOL. Dit geldt alleen voor de gronden die nodig zijn voor de realisatie van de tracés.
- 16.6. Percelen reeds in eigendom van een van de partijen (oorspronkelijk bezit) die aangewend worden ten behoeve van de GOL worden op basis van getaxeerde marktwaarde ingebracht. Overtollige gronden (delen van een perceel die niet voor de GOL benodigd zijn) die een serieuze restwaarde, vanuit bedrijfsmatig landbouwkundig gebruik hebben, worden niet ingebracht.
- 16.7. De gemaakte grondkosten en in te brengen gronden (oorspronkelijk bezit) kunnen ten laste van de GOL worden ingebracht op het moment van het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan of PIP.
- 16.8. Na realisering van fase 1 en 2 besluit de SG op welke wijze de (waarde van de) overgebleven gronden tussen de partijen onderling zal worden verdeeld of (na afloop van

fase 1) in reserve worden gehouden voor fase 2. Na afloop van fase 2 wordt de eindbalans opgemaakt.

- 16.9. De SG kan besluiten om ten laste van de GOL een strategische grondvoorraad op te bouwen.
- 16.10. In de ruimtelijke plannen zal gewerkt worden met flexibiliteitsbepalingen zoals wijzigingsbevoegdheden van landbouw naar natuur, zodat planschade pas aan de orde is indien gebruik gemaakt wordt van deze wijzigingsbevoegdheid. Planschade die ontstaat vanwege deze flexibiliteitsbepalingen, maakt onderdeel uit van de kosten van GOL en zal worden bekostigd uit het budget van fase 1. Zo nodig wordt daartoe in de balans zoals genoemd in artikel 9 lid 5 een reservering opgenomen.

17. Communicatie

- 17.1. Partijen spreken over de communicatie over de GOL het volgende af:
- Partijen vermelden in hun communicatie over de GOL als totaal en de daaronder vallende projecten het logo van de GOL en de kernboodschap en maken een verwijzing naar de website GOL.
 - Communicatie is gericht op het informeren van direct en indirect belanghebbenden bij de GOL. Communicatie is gericht op het betrekken van mensen bij de GOL en het creëren van maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak.
- 17.2. Het volgende wordt afgesproken omtrent de taken en verantwoordelijkheden in verband met de communicatie:
- de Provincie treedt op als coördinator op het gebied van communicatie;
 - opdrachtnemers van de deelprojecten van de GOL zijn verantwoordelijk voor de communicatie behorende bij dit deelproduct:
 - de gemeente Heusden is verantwoordelijk voor de communicatie inzake het project Ei van Drunen en het bestemmingsplan randweg Vlijmen-Oost en aansluiting 45 's-Hertogenbosch-West inclusief compartimenteringskade en klimaatbuffer en stemt hierbij af met de gemeente 's-Hertogenbosch;
 - de Provincie is verantwoordelijk voor de communicatie inzake de overige projecten en producten.
 - als partijen optreden als wettelijk bevoegd gezag, dan verzorgt deze partij de communicatie hierover en stemt deze af met de provincie.

18. Toetreding partijen

- 18.1. Andere partijen die willen toetreden tot deze overeenkomst dienen een schriftelijke aanvraag in bij de SG waarin zij hun verzoek motiveren. Daarbij geven zij aan, welke financiële bijdrage zij aan de GOL leveren en of en zo ja, financiële bijdragen gekoppeld zijn aan de uitvoering van specifieke projecten. Als voorwaarde voor toetreding geldt, dat de betreffende overheid zich committeert aan de uitgangspunten als vastgelegd in de onderhavige overeenkomst.
- 18.2. Als de SG akkoord is met toetreding bespreekt zij de aanvraag en maakt zij vervolgens met de betreffende partij afspraken over de deelname aan de GOL en de (verdere) voorwaarden waaronder deze deelname plaatsvindt. Deze afspraken, en de (eventuele) wijzigingen van de onderhavige overeenkomst als gevolg daarvan, worden vastgelegd in een (aanvullende) overeenkomst, welke ter goedkeuring wordt voorgelegd aan partijen bij onderhavige overeenkomst. Als partijen hiermee instemmen komt de aanvullende overeenkomst tot stand en wordt deze als bijlage aan de onderhavige overeenkomst

gevoegd. De toetredende partij is vanaf het moment van totstandkoming van de aanvullende overeenkomst partij bij de onderhavige overeenkomst.

19. Voortduring overeenkomst

Deze overeenkomst is gesloten voor een bepaalde duur. Deze treedt met terugwerkende kracht in werking vanaf 26 september 2013 met als uitdrukkelijk voorbehouden dat PS, de gemeenteraden en het Algemeen Bestuur van het waterschap uiterlijk in december 2013 met onderhavige overeenkomst hebben ingestemd en eindigt uiterlijk nadat de werken uit de projecten van fase 1 en 2 van de GOL gerealiseerd en opgeleverd zijn.

20. Wijziging, opzegging en geschillen

- 20.1. Wijziging en tussentijdse beëindiging van deze overeenkomst kan uitsluitend geschieden indien partijen dit gezamenlijk overeenkomen. Wijzigingen kunnen slechts schriftelijk worden overeengekomen.
- 20.2. Tussentijdse eenzijdige opzegging door een der partijen kan slechts schriftelijk geschieden door mededeling aan de overige partijen.
- 20.3. De opzegging genoemd in lid 3 van dit artikel kan pas worden geëffectueerd indien partijen in een bijzonder gezamenlijk overleg de redenen voor opzegging hebben besproken en zich tot het uiterste hebben ingespannen om deze in de geest van deze overeenkomst op te lossen.
- 20.4. Partijen zullen zich inspannen om te voorkomen dat er geschillen ontstaan ter zake de totstandkoming, uitleg of uitvoering van deze overeenkomst.
- 20.5. Geschillen tussen partijen zullen binnen een maand besproken worden tijdens een bijzonder gezamenlijk overleg na schriftelijk kenbaar te zijn gemaakt naar de andere partijen.
- 20.6. Bij wijziging dan wel beëindiging van deze overeenkomst zullen partijen afspraken maken over het restantbudget.

21. Geschillenbeslechting

Het uitgangspunt is dat geschillen in verband met deze overeenkomst of met afspraken die daarmee samenhangen door middel van overleg in de vorm van mediation worden beslecht. Indien overleg niet tot het gewenste resultaat leidt zullen deze geschillen worden beslecht door de bevoegde rechter te 's-Hertogenbosch.

22. Afdwingbaarheid

Deze overeenkomst is in rechte afdwingbaar.

23. Hiërarchie

- 23.1. Bij (interpretatie)verschillen of tegenstrijdigheden in het kader van deze overeenkomst geldt de volgende hiërarchie.
 - Onderhavige overeenkomst vindt voorrang boven de samenwerkingsovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat'.
 - De bepalingen in deze overeenkomst vinden voorrang boven de bijlagen van onderhavige overeenkomst.
- 23.2. Met onderhavige overeenkomst vervallen alle eerder gemaakte afspraken over de verdeling van de kosten tussen partijen.

24. Voorbehoud

Deze overeenkomst wordt aangegaan onder het voorbehoud van instemming door Provinciale Staten, de gemeenteraden van Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch en het Algemeen Bestuur van het waterschap Aa en Maas.

Aldus in 5-voud opgemaakt en ondertekend te:

's-Hertogenbosch, 26 september 2013

De Provincie Noord-Brabant

Gemeente Heusden

Gemeente Waalwijk

Gemeente 's-Hertogenbosch

Waterschap Aa en Maas

BIJLAGEN

Bijlagen 1A en 4 zijn vertrouwelijk en dus niet openbaar